

- N.B:
1. All Questions are Compulsory.
 2. Figures to the right indicate full marks allotted to the question.
 3. Working Notes should form the part of your answer.
 4. Calculate Figures upto two decimal points wherever required.

1. (a) Select the most appropriate option and rewrite the full sentence. (Any Eight) **8**
 - 1) _____ is a person for whom contract job is undertaken.
 - Contractee
 - Sub contractor
 - Contractor
 - Job worker
 - 2) Cost driver for personnel are _____.
 - Recruitment Activity
 - Training requirements
 - Industrial Relations climate
 - All of the above
 - 3) A company has a sales of ₹4,00,000, P/V ratio is 20% and Fixed cost is ₹30,000, the profit will be _____.
 - ₹ 50,000
 - ₹ 70,000
 - ₹ 40,000
 - ₹ 80,000
 - 4) Cost ledger contains _____.
 - Factory overhead control account
 - Stores ledger control account
 - Wages control account
 - All the above
 - 5) When a contract work is completed to the extent of 20% of the contract price, profit to be credited to P & L A/c is _____.
 - Nil
 - 1/3 of profit
 - Full amount
 - 2/3 of profit
 - 6) An interlocking book keeping system is a _____.
 - A single combined system containing both cost accounting and financial accounting records
 - A system combining cost accounting and management accounting
 - A system with high secured access
 - A system where separate accounts are kept for cost accounting and financial accounting
 - 7) Cost of a contract is determined by preparing _____.
 - Cost sheet
 - Balance Sheet
 - Profit & Loss Account
 - Separate Ledger Account
 - 8) Total cost incurred is ₹69,920, scrap value of Normal loss ₹1,520 Input 1900 units, Normal loss 190 units, Abnormal loss is 30 units. Cost of Abnormal loss is _____.
 - ₹ 1900
 - ₹ 1500
 - ₹ 1200
 - ₹ 2000

9) The Standard hourly rate was ₹4. The actual rate was ₹3.50, The labour rate variance was ₹24,000 favourable. The actual labour hours were _____

- 48000
- 46000
- 49000
- 52000

10) Abnormal Gain is equal to _____

- Actual output – Normal output
- Actual output – Input
- Normal output – Actual output
- Input- Actual output

b) State whether the following statements are **True** or **False** (Any Seven)

- 1) P/V Ratio is improved by decreasing variable cost.
- 2) In Target Costing, wasteful activities are eliminated.
- 3) If cash received from contractee is 80% of work certified, then the retention money will be 25%.
- 4) Direct wages are debited to Cost ledger control account.
- 5) Normal loss in process costing is controllable.
- 6) Standard costing is method of costing.
- 7) Activities form the basis of ABC System.
- 8) Standard costs are expressed on a per unit basis.
- 9) When selling price is at cost, then contribution = Fixed cost.
- 10) Sales value of Joint product is significant.

7

2. A Chemical Company submits the following information in respect of its product which passes through three consecutive processes viz A, B & C for the Month of Jan 2017

15

Particulars	Process		
	A	B	C
Basic Raw Materials at ₹30 per kg.	60,000 kgs.	—	—
Process Materials (₹)	2,00,000	5,07,500	3,85,000
Direct labour (₹)	2,00,000	1,45,000	3,00,000
Machine Expenses (₹)	80% of Direct labour	150% of other Factory overheads	1,60,000
Other Factory Overheads (₹)	1,84,000	2,25,000	97,000
Normal loss %	20%	30%	40%
Stock and Process Output			
On 31-01-2017 (kgs)	7500	6000	3000
On 01-01-2017 (kgs)	6000	5000	4000
Scrap Value per kg. (₹)	12	14	16
Value of Opening Stock per kg. (₹)	29	70	145
Output during the month (Kgs)	46,500	31,000	19,000

Closing stock is to be valued at respective cost of each process during the month.

You are required to prepare Process accounts and Process Stock accounts.

OR

TURN OVER

2. Parth Ltd. provides you the following information about their processes for the year ended 31st March, 2017 15

Particulars	Process X	Process Y	Process Z
Raw Materials introduced (In Units)	15,000	4,600	4,000
Cost of Raw Materials per unit (₹)	40	48	55
Output during the year (Units)	14,000	12,000	8,800
Output transferred to next process (%)	60%	50%
Output sold at end of the process (%)	40%	50%	70%
Output transferred to Finished Stock (%)	30%
Normal loss (% of total input introduced in each process)	5%	8%	10%
Scrap value per unit (₹)	15	35	55
Direct labour (₹)	3,60,000	3,20,000	2,87,000
Direct Expenses (₹)	30% of Direct wages	40% of Direct wages	50% Direct wages
Manufacturing Expenses (₹)	1,54,500	1,12,720	94,500
Selling price per unit of output sold (₹)	94	118	163

Prepare X, Y & Z Process accounts.

3. Radha Constructions Pvt. Ltd. obtained two contracts viz Contract P and Q. Contract P commenced on 1st April 2016 and Contract Q commenced on 1st June 2016. Following information extracted from their books for the year ended 31st March 2017. 15

Particulars	Contract P	Contract Q
Materials issued (₹)	44,50,000	49,50,000
Direct wages (₹)	27,40,000	32,35,000
Direct expenses (₹)	12,33,000	9,47,500
Architect's fees (%)	4% on work certified	4% on work certified
Sub Contract charges (₹)	7,33,500	4,54,700
Administrative overheads (₹)	32,47,500	37,48,000
Plant issued at commencement (₹)	50,00,000	60,00,000
Contract Price (₹)	2,50,00,000	3,00,00,000
Cash received (80% of work certified) (₹)	90,00,000	1,44,00,000
Materials at site (₹)	4,00,000	7,00,000
Materials returned to stores (₹)	30,000	1,00,000

In the month of Jan. 2017, Material costing ₹45,000 have been transferred to Contract P from Contract Q. Provide depreciation @ 20% p.a. on original cost of plant.

Prepare Contract Accounts for the year ended 31st March, 2017.

OR

TURN OVER

4

3. Prepare the Contract Accounts and Contractee's Accounts from the following information relating to a contract for ₹60,00,000, the contractee paying 80% of the value of work done as certified by the architect and the balance on completion 15

Particulars	Years		
	2014-15	2015-16	2016-17
Materials issued (₹)	7,20,000	8,80,000	5,04,000
Direct wages (₹)	6,24,000	7,95,200	6,20,800
Direct Expenses (₹)	28,000	1,00,000	36,000
Indirect Expenses (₹)	12,000	16,000	Nil
Work certified (Cumulative) (₹)	14,00,000	45,20,000	60,00,000
Architect Fees	4% of work certified	4% of work certified	4% of work certified
Work done but yet to be certified (₹)	Nil	80,000	Nil
Plant at commencement (₹)	80,000	Nil	Nil
Plant at the end of the year (₹)	64,000	40,000	16,000

4. Cost ledger of a company shows the following balances as on 1st April, 2016 15

Particulars	Debit (₹)	Credit (₹)
Finished stock ledger control account	6,840	
WIP ledger control account	27,400	
Stores ledger control account	10,500	
Cost ledger control account		44,740
	44,740	44,740

Transactions for the year 2016-17 are as below: ₹

Direct wages	88,400
Works overheads allocated to production	29,500
Stores issued to production	87,500
Goods finished during the year	2,30,000
Finished goods sold (No stock left at the year end)	2,75,000
Stores purchased	97,500
Stores issued to factory repairs only	1,500
Carriage inwards on stores issued for production	600
Works expenses	24,500
Office & Administrative expenses	6,500

You are required to prepare:

- 1) Cost ledger control account
- 2) Cost of sales account
- 3) Works overheads control account
- 4) Stores ledger control account
- 5) WIP ledger control account
- 6) Finished stock ledger control account

OR

TURN OVER

4. a) Margin of safety is ₹8,00,000 which is 40% of total sales and Profit Volume Ratio is 30%.

From the above, Calculate:

- 1) Total Sales
- 2) Profit on present sales
- 3) Sales to earn profit ₹3,00,000
- 4) Fixed Cost.

8

- b) From the following information, Calculate:

- 1) Material Cost Variance
- 2) Material Price Variance
- 3) Material Usage Variance

7

Standard cost for 100 units	800 Kgs
Standard rate per Kg.	₹ 6.40
Actual Production	45,000 units
Actual Material used	3,50,000 Kgs
Actual Material cost	₹ 22,05,000

5. (a) Explain the steps in implementation of the Target Costing Process.

8

- (b) What are the advantages of Standard Costing?

7

OR

5. Write Short Notes on **any three**.

15

- 1) Stores Ledger Control Account
- 2) Margin of Safety
- 3) Activity Based Costing
- 4) Material Price Variance
- 5) Abnormal Loss in process

६

(मराठी रुपांतर)
(वेळ - २½ तास)

एकूण गुण : ७५

- सुचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहे.
२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
३. उत्तरासाठीचे टाचन उत्तराचा भाग मानला जाईल.
४. आवश्यक असले तेथे अंक दोन दशांशापर्यंत काढा.
५. इंग्रजी भाषेतील प्रश्न प्रमाण मानावेत.

१. अ) सर्वात योग्य विकल्पाची निवड करून वाक्ये पुन्हा लिहा (कोणतेही आठ) ८
- १) कंत्राट काम ज्याच्यासाठी घेतले ती व्यक्ती _____ आहे.
- कंत्राटी
 - उपकंत्राटदार
 - कंत्राटदार
 - कार्यमजूर
- २) कार्यालयीन कर्मचाऱ्यासाठी _____ हे कॉस्ट ड्राइव्हर आहेत.
- भरती कार्य
 - प्रशिक्षण आवश्यकता
 - औद्योगिक संबंध विचारसरणी
 - वरील पैकी सर्व
- ३) कंपनीची विक्री ₹ ४,००,०००, नफा/आकारमान गुणोत्तर २०% आणि स्थिर परिव्यय ₹ ३०,००० आहे. तर _____ नफा असेल.
- ₹ ५०,०००
 - ₹ ७०,०००
 - ₹ ४०,०००
 - ₹ ८०,०००
- ४) परिव्यय खतावणीत _____ समावेश असतो.
- कारखाना उपरिपरिव्यय नियंत्रण खातेचा
 - भांडार खतावणी नियंत्रण खातेचा
 - मजुरी नियंत्रण खातेचा
 - वरील सर्वांचा
- ५) जेव्हा कंत्राट काम कंत्राट किंमतीच्या २०% पर्यंत पूर्ण असेल, तर नफा आणि तोटा पत्रकाच्या जमा बाजूस _____ नफा असतो.
- निरंक
 - नफ्याच्या १/३
 - पूर्ण रक्कम
 - नफ्याच्या २/३

TURN OVER

७

६) _____ हि आंतरबद्ध पुस्तपालन पद्धत आहे.

- परिव्यय लेखांकन व वित्तीय लेखांकन नोंदीचा समावेश असणारी एकच मिश्र पद्धत
- परिव्यय लेखांकन व व्यवस्थापन लेखे मिश्रीत पद्धत
- उच्च सुरक्षित मार्गस्खलन पद्धत
- परिव्यय लेखांकनासाठी व वित्तीय लेखाकर्मासाठी स्वतंत्र लेखे ठेवणारी पद्धत

७) कंत्राटाचे परिव्यय _____ तयार करून ठरविले जाते.

- परिव्यय पत्रक
- नफा आणि तोटा लेखा
- ताळे बंद
- स्वतंत्र खतावणी लेखा

८) एकूण परिव्यय ₹६९,९२०, सामान्य अपव्ययाचे मोड मूल्य रु १,५२० प्रक्रियेत पाठविलेला कच्चा माल १९०० नग, सामान्य अपव्यय १९० नग, असामान्य अपव्यय ३० नग आहे. असामान्य अपव्ययाचे परिव्यय _____ आहे.

- ₹ १९००
- ₹ १२००
- ₹ १५००
- ₹ २०००

९) प्रमाणित तास दर ₹४ होता. वास्तविक दर ₹३.५० होता. मजुरी दरातील फरक ₹२४००० अनुकूल होता. वास्तविक मजुरी तास _____ होते.

- ४८०००
- ४९०००
- ४६०००
- ५२०००

१०) असामान्य लाभ _____ च्या समान आहे.

- वास्तविक उत्पादन - सामान्य उत्पादन
- सामान्य उत्पादन - वास्तविक उत्पादन
- वास्तविक उत्पादन - प्रक्रियेत पाठविलेला कच्चा माल
- प्रक्रियेत पाठविलेल्या कच्चा माल - वास्तविक उत्पादन

ब) खालील विधाने सत्य किंवा असत्य आहेत ते सांगा. (कोणतेही सात)

- १) बदलता परिव्यय कमी झाल्यामुळे नफा आकारमान गुणोत्तरात सुधारणा होते.
- २) लक्ष्य परिव्ययांकनात नुकसानीस जबाबदार असणाऱ्या बाबी काढून टाकल्या जातात.
- ३) जर प्रमाणित कामाच्या ८०% रोख रक्कम कंत्राटीकडून मिळाली तर अधिधारण पैसा २५% असेल.
- ४) प्रत्यक्ष मजुरी परिव्यय खतावणी नियंत्रण लेख्याच्या नावे बाजूस असते.
- ५) प्रक्रिया परिव्ययातील सामान्य अपव्यय नियंत्रीत आहे.
- ६) प्रमाणित परिव्यय परिव्ययाची पद्धत आहे.
- ७) कार्यावर आधारित ए बी सी पद्धतीची रचना केली जाते.
- ८) प्रमाणित परिव्यय प्रति नगाच्या आधारे दर्शविला जातो.

७

TURN OVER

८

- ९) जेव्हा विक्री किंमत परिव्यया समान असते तेव्हा अंशदान हे स्थिर परिव्यया समान असते.
१०) संयुक्त उत्पादनाचे विक्री मूल्य लक्षणीय आहे.

२. एका रासायनिक कंपनीचे उत्पादन अनुक्रमे ए, बी आणि सी प्रक्रियेतून जाते त्याचा माहे जानेवारी २०१७ १५ महिन्यासाठीचा तपशील खालील प्रमाणे आहे.

तपशील	प्रक्रिया		
	ए	बी	सी
मूलभूत कच्चा माल रु ३० प्रति किग्रॅ	६०,००० कि.ग्रॅ.	---	---
प्रक्रिया माल (रु)	२,००,०००	५,०७,५००	३,८५,०००
प्रत्यक्ष मजुरी (रु)	२,००,०००	१,४५,०००	३,००,०००
यंत्रसामग्री खर्च (रु)	प्रत्यक्ष मजुरीच्या ८०%	इतर कारखाना उपरीपरीव्ययाच्या १५०%	१,६०,०००
इतर कारखाना उपरीपरीव्यय (रु)	१,८४,०००	२,२५,०००	९७,०००
सामान्य अपव्यय %	२०%	३०%	४०%
प्रक्रियेतील उत्पादन साठा			
३१-०१-२०१७ (कि.ग्रॅ)	७५००	६०००	३०००
०१-०१-२०१७ (कि. ग्रॅ).	६०००	५०००	४०००
मोड मूल्य प्रति कि.ग्रॅ (रु)	१२	१४	१६
आरंभिका साठ्याचे मूल्य प्रति किग्रॅ (रु)	२९	७०	१४५
महिन्यातील उत्पादन कि. ग्रॅ.	४६,५००	३१,०००	१९,०००

अखेरच्या साठ्याचे मूल्यांकन त्या महिन्यातील प्रत्येक प्रक्रियेतील परिव्यया प्रमाणे असेल.
प्रक्रिया खाती व प्रक्रिया साठा खाती तयार करा.

किंवा

२. दि. ३१ मार्च २०१७ रोजी संपणाच्या वर्षासाठी पार्थ लिमीटेडने तुम्हाला त्यांच्या प्रक्रिये विषयी खालील माहिती पूर्विली आहे.

१५

तपशील	प्रक्रिया एक्स	प्रक्रिया वाय	प्रक्रिया झेड
कच्चा माल प्रक्रियेत पाठविला (नग)	१५,०००	४,६००	४,०००
कच्चा मालाचा परिव्यय प्रतिनग (₹)	४०	४८	५५
वर्षातील उत्पादन (नग)	१४,०००	१२,०००	८,८००
उत्पादन पुढील प्रक्रियेत पाठविले (%)	६०%	५०%	---
प्रक्रिये अखेर उत्पादन विकले (%)	४०%	५०%	७०%
उत्पादन अखेरच्या साठ्यात पाठविले (%)	---	---	३०%
सामान्य अपव्यय			
(प्रत्येक प्रक्रियेतील एकूण नगाच्या %)	५%	८%	१०%
मोड मूल्य प्रति नग (₹)	१५	३५	५५
प्रत्यक्ष मजुरी (₹)	३,६०,०००	३,२०,०००	२,८७,०००
प्रत्यक्ष खर्च (₹)	प्रत्यक्ष मजुरीच्या ३०%	प्रत्यक्ष मजुरीच्या ४०%	प्रत्यक्ष मजुरीच्या ५०%
निर्माणी खर्च (₹)	१,५४,५००	१,१२,७२०	९४,५००
विकलेल्या उत्पादनाची प्रतिनग विक्री किंमत (₹)	९४	११८	१६३

प्रक्रिया एक्स, वाय आणि झेड खाती तयार करा.

३. राधा कंन्स्ट्रक्शनला दोन कंत्राटे मिळाली आहेत. कंत्राट पी आणि कंत्राट क्यू. कंत्राट पीची सुरवात १ एप्रिल २०१६ रोजी आणि कंत्राट क्यू ची सुरवात १ जून २०१६ रोजी झाली. खालील माहिती ३१ मार्च २०१७ रोजी संपणाच्या त्यांच्या पुस्तकातून घेतली आहे.

१५

तपशील	कंत्राट पी	कंत्राट क्यू
कंत्राटाच्या ठिकाणी माल पाठविला (₹)	४४,५०,०००	४९,५०,०००
प्रत्यक्ष मजुरी (₹)	२७,४०,०००	३२,३५,०००
प्रत्यक्ष खर्च (₹)	१२,३३,०००	९,४७,५००
वास्तुविशारद शुल्क (%)	प्रमाणित कामाच्या ४%	प्रमाणित कामाच्या ४%
उपकंत्राट खर्च (₹)	७,३३,५००	४,५४,७००
प्रशासकीय उपरीपरीव्यय (₹)	३२,४७,५००	३७,४८,०००
सुरुवातीला संयंत्र पाठविले (₹)	५०,००,०००	६०,००,०००
कंत्राट किंमत (₹)	२,५०,००,०००	३,००,००,०००
रोख रक्कम मिळाली (प्रमाणित कामाच्या ८०%) (₹)	९०,००,०००	१,४४,००,०००
कामाच्या ठिकाणी मालसाठी (₹)	४,००,०००	७,००,०००
भांडारात माल परत पाठविला (₹)	३०,०००	१,००,०००

TURN OVER

जानेवारी २०१७ मध्ये ₹ ४५००० चा माल कंत्राट क्यू कडून कंत्राट पीला पाठविला.

संयंत्राच्या मूळ किंमतीवर दर साल २०% दराने घसाऱ्याचे तरतूद करा.

दि. ३१ मार्च २०१७ रोजी संपणाऱ्या वर्षाकरीता कंत्राट खाते तयार करा.

किंवा

३. खालील माहिती ₹६०,००,००० च्या कंत्राटाच्या संबंधीत असून वास्तुविशारदाने प्रमाणित केलेल्या कामाच्या १५ ८०% रक्कम कंत्राटीने दिली असून शिल्लक रक्कम काम पूर्ण झाल्यानंतर दिली जाणार आहे. यावरून कंत्राट खाते आणि कंत्राटीचे खाते तयार करा.

तपशील	वर्ष		
	२०१४-१५	२०१५-१६	२०१६-१७
कंत्राटाच्या ठिकाणी माल पाठविला (₹)	७,२०,०००	८,८०,०००	५,०४,०००
प्रत्यक्ष मजुरी (₹)	६,२४,०००	७,९५,२००	६,२०,८००
प्रत्यक्ष खर्च (₹)	२८,०००	१,००,०००	३६,०००
अप्रत्यक्ष खर्च (₹)	१२,०००	१६,०००	निरंक
प्रमाणित काम (संकलीत) (₹)	१४,००,०००	४५,२०,०००	६०,००,०००
वास्तुविशारद शुल्क (₹)	प्रमाणित कामाच्या ४%	प्रमाणित कामाच्या ४%	प्रमाणित कामाच्या ४%
काम पूर्ण पण प्रमाणित करावयाचे आहे (₹)	निरंक	८०,०००	निरंक
सुरवातीचे संयंत्र (₹)	८०,०००	निरंक	निरंक
वर्ष अखेरचे संयंत्र (₹)	६४,०००	४०,०००	१६,०००

४. दि. १ एप्रिल २०१६ रोजी कंपनीच्या परिव्यय खातेवहीतील खालील शिल्लक रकमा दाखविलेल्या आहेत.

तपशील	नावे (₹)	जमा (₹)
पक्का तयार मालसाठा खाते वही नियंत्रण खाते	६,८४०	
चालू काम खाते वही नियंत्रण खाते	२७,४००	
भांडार खाते वही नियंत्रण खाते	१०,५००	
परिव्यय खाते वही नियंत्रण खाते		४४,७४०
	४४,७४०	४४,७४०

वर्ष २०१६-१७ तील व्यवहार	₹
प्रत्यक्ष मजुरी	८८,४००
उत्पादनावर विभागलेला कारखाना उपरिपरिव्यय	२९,५००
भांडार सामान उत्पादनासाठी पाठविले	८७,५००
वर्षातील पक्का तयार माल	२,३०,०००
तयार पक्का माल विकला (वर्ष अखेरीस साठा नाही)	२,७५,०००
भांडार सामान खरेदी	९७,५००
भांडार सामान फक्त कारखाना दुरुस्तीसाठी पाठविले	१,५००
उत्पादनासाठी भांडार सामान पाठविण्याचा आवक वाहन खर्च	६००

कारखाना खर्च

२४,५००

कार्यालयीन व प्रशासकीय खर्च

६,५००

तयार करा -

- १) परिव्यय खाते वही नियंत्रण खाते
- २) विक्री परिव्यय खाते
- ३) कारखाना उपरिपरिव्यय नियंत्रण खाते
- ४) भांडार खाते वही नियंत्रण खाते
- ५) चालू काम खाते वही नियंत्रण खाते
- ६) पक्का तयार मालसाठा खाते वही नियंत्रण खाते

किंवा

४. अ) सुरक्षितता सिमा ₹ ८,००,००० असून ती एकूण विक्रीच्या ४०% आहे आणि नफा आकारमान गुणोत्तर ३०% आहे. वरील माहितीच्या आधारे खालील बाबी शोधा-

८

- १) एकूण विक्री
- २) सध्याच्या विक्रीवरील नफा
- ३) नफा ₹ ३,००,००० मिळविण्यासाठी आवश्यक विक्री
- ४) स्थिर परिव्यय

ब) खालील माहितीवरून शोधा

७

- १) माल सामग्री परिव्ययातील फरक
- २) माल किंमतीतील फरक
- ३) माल वापरातील फरक

१०० नगासाठी मानक परिव्यय

८०० कि. ग्रॅ

मानक दर प्रति कि.ग्रॅ

₹ ६.४०

वास्तविक उत्पादन

४५,००० नगा

प्रत्यक्ष माल वापरला

३,५०,००० कि.ग्रॅ.

प्रत्यक्ष माल परिव्यय

₹ २२,०५,०००

५. अ) लक्ष्य परिव्ययांकन प्रक्रिया अंमलबजावणीतील टप्पे स्पष्ट करा.

८

ब) मानक परिव्ययांकनाचे कोणते फायदे आहेत?

७

किंवा

५. खालील पैकी कोणत्याही तीनवर टीपा लिहा.

१५

- १) भांडार खाते वही नियंत्रण खाते
- २) सिमांत सुरक्षितता
- ३) कार्यावर आधारित परिव्ययांकन
- ४) माल किंमतीतील फरक
- ५) प्रक्रियेतील असामान्य अपव्यय
